

Kainuun matkailustrategia

**Toimenpideohjelma
2011 - 2015**

“Kainuu - maailman suomalaisin maakunta”

Liite 1:

Kainuun matkailustrategia 2011 – 2020: toimenpideohjelma ajalle 2011 – 2015

Sisältö

1. Kotimaasta perusvoimaa.....	2
2. Kasvua kansainvälistymisestä.....	2
3. Sähköisen liiketoiminnan kehittäminen.....	2
4. Lisää investointeja ja pääomia	3
5. Keskusten kehittäminen kasvuun.....	4
6. Yhteistyön edelleen vahvistaminen	4
7. Ydintuotteiden jalostaminen – teematuotteet	5
8. Osaaminen ja ammattimaisuus kunniaan.....	5

Kajaanissa 23.1.2011

Tuomo Tahvanainen, johtaja
Elämystuotanto –toimiala
Kainuun Etu Oy

Strategiakauden ensimmäisellä puoliskolla 2011 – 2015 toteutettavat keskeisimmät toimenpiteet ja vastuutahot ovat:

1. Kotimaasta perusvoimaa

Toimenpiteet:

Hankerahoituksen kautta kotimaanmatkailumarkkinointitoimenpiteiden tukeminen suoraan on nykyisillä rahoitusohjelmäsäännöillä rajoitettua. Tästä johtuen yksi keskeisimmistä toteutusmalleista olisi panostaminen Kainuun ulkoisen viestinnän tehostamiseen, sen foku-soituun toteuttamiseen yhteisellä markkinointimielikuvalla, yhteisesti sovituin toimenpitein, ammattimaisesti. Viestinnässä olisi tarpeen luoda työkaluja koko Kainuun elinkeinoelämän käyttöön. Tähän toimenpiteeseen haetaan vuonna 2011 rahoitusta ”Kainuun ulkoisen viestinnän kehittämishankkeen” tuella.

Vastuutaho:

Vastuu Kainuun maakunnan ulkoisesta viestinnästä on Kainuun Maakunta – kuntayhtymällä. Kuntayhtymän resurssit ovat kuitenkin rajalliset prosessin toteuttamiseen riittävän laajamittaisesti, nyt suunnitellulla tavalla. Kainuun Etu Oy alueellisena kaikkien kuntien omistamana kehitysyhtiönä ja matkailun alueellisena vastuuorganisaationa olisi luonteva toimijataho hallinnoimaan hankkeen yhteistyössä markkinoinnin substanssitoimijan (viestintätoimisto) kanssa.

2. Kasvua kansainvälistymisestä

Toimenpiteet:

Kansainvälisen matkailumarkkinoinnin koordinoitihanke jatkaa Kainuun matkailun kärkihankkeena nykymuodossaan vuoden 2010 loppuun saakka. Tavoitteena on, että luodulla toimintamallilla, hankkeen jälkeen, Kainuun markkinointia jatketaan valituissa kohdemaisissa yritysveloitetusti. Valikoituina kohdealueina tulevat jatkossakin olemaan erityisesti Venäjä sekä Keski-Eurooppa ja Englanti. Uusina kohdealueina tullaan toimenpidesuunnitelman ajanjaksona nostamaan esiin erityisesti Aasia ja Intia, joihin alueisiin kohdennetaan markkinointitoimenpiteitä toteutettavien esiselvitysten tulosten perusteella.

Vastuutaho:

Kainuun Etu Oy alueellisena kaikkien kuntien omistamana kehitysyhtiönä ja matkailun alueellisena vastuuorganisaationa roolinsa mukaisesti koordinoi matkailun kansainvälistymistoimenpiteitä hanketoiminnan kautta, pääasiallisesti EU-rahoitusohjelmien resurssein. Keskeisinä instrumentteina yritysveloitetuissa kehittämishankkeissa ovat EAKR- rahoitus, ESR -rahoitus sekä Kainuun kehittämisraha -resurssi.

3. Sähköisen liiketoiminnan kehittäminen

Toimenpiteet:

Sähköiset kauppapaikkaratkaisut ovat tätä päivää. Aikaansa seuraava matkailija pakatoi omat matkansa ja matkaan liittyvät oheispalvelut yhä enenevässä määrin itse. Samoin yhteistoiminta kansallisella tasolla matkanjärjestäjien ja muiden operaattoreiden kesken tulee tiivistymään kansainvälisen kilpailun kiristyessä.

Kainuussa ollaan tiiviisti mukana jo toteutetun (RTG) oman sähköisen kauppapaikan kehitystyössä, ammattimaisesti. Maakunnassa löytyvää teknistä osaamista hyödynnetään kauppapaikkaratkaisujen edelleen kehittämiseksi, ottaen huomioon valtakunnallisesti käytössä olevat (käyttöön otettavat), yhteisesti hyväksytyt ratkaisut. Valtakunnallisen maaportaalin (visitfinland.com) kehitystyössä ollaan kiinteästi mukana ja alueen matkailuyrityksiä kannustetaan (edellytetään) olemaan aktiivisia ja tuottamaan omia palveluratkaisuja sähköiseen portaaliin. Sähköiset ammattilaisfoorumit (esim. visitfinland.com –portaalin keskustelufoorumi) antaa mahdollisuuden osallistua ammattikunnan ajankohtaisten asioiden pohtimiseen ja toimialan sisäisten kehitysfoorumien muodostamiseen.

Vastuutaho:

Sähköisten kauppapaikkaratkaisujen kehitystyössä Kajaanin Ammattikorkeakoululla on keskeinen rooli, yhteistyössä alueellisen incoming –toimijan kanssa (RTG Ready To Go Oy). Kainuun Etu Oy vastaa matkailuyritysten aktivoimisesta palvelujen viemiseksi sähköiselle kansalliselle alustalle (visitfinland.com).

4. Lisää investointeja ja pääomia

Toimenpiteet:

Kainuun keskeisimpien matkailukeskusten alueilla toteutetut Master Plan –selvitykset nostavat esiin alueitten investointitarpeet ja -suunnitelmat. Suunniteltujen investointien kautta tavoitellaan Kainuun majoituskapasiteetin voimakasta kasvua. Investointisuunnitelmien toteutumisen tueksi tulee hakea ratkaisuja vieraan pääoman sijoittajien aktivoinnilla. Eri-tyistä huomiota tulee kiinnittää toimenpiteisiin ja palvelujen kehittämiseen ulkomaisen sijoituspääoman hankkimiseksi alueelle. Kainuun saavutettavuus on yksi keskeisimpiä kriittisiä tekijöitä matkailun kehittymiselle ja kansainvälistymiselle. Jatkossa saavutettavuuden ongelmiin tulee paneutua aktiivisesti tutkimalla vaihtoehtoja suorien, edullisten lentoyhteyksien avaamiseksi keskeisimmiltä kohdemarkkina-alueilta Kainuuseen. Samoin kansallisten yhteyksien, erityisesti rautatieyhteyksien säilyttäminen / parantaminen nykyisestäään on kilpailuaseman säilyttämisen kannalta tärkeää.

Keskeisenä kehitettävänä asiana ovat kotimaan lentoliikenteen vuorot: lisävuorot, aiempaa kilpailukykyisemmät hinnat matkailijan näkövinkkelistä ja entistä paremmin palvelevat aikalut. Niillä pystytään tukemaan matkailua kansallisesti (vrt. Lapin sesonkilennot Helsinki-Vantaalta) ja kansainvälisestikin (parantuessaan mahdollistavat toimivat vaihtoyhteydet Helsinki-Vantaan kautta). Reittilentojen kehittämiseen panostetut resurssit ovat kuitenkin todennäköisesti nopeammin realisoitumassa matkailuelinkeinon hyödyksi kuin pelkästään suoriin ulkomaanlentoihin panostaminen.

Vastuutaho:

Kainuuseen on hanketoiminnan kautta kehitetty Invest in Kainuu Activation –palvelua, jonka avulla voidaan tukea erityisesti ulkomaisten pääomasijoittajien ja paikallisten maanomistajien / kiinteistönomistajien kohtaamista. Palvelua kehitetään hankerahoituksella Kainuun Etu Oy:n toimesta 05/2011 saakka, jonka jakson aikana palvelu tullaan juurruttamaan osaksi alueellisen kehitysyrityksen palvelukonseptia. Samassa konseptissa edistetään neuvotteluyhteyksiä nykyisten toimijoiden kanssa (Finnair, VR), kuin myös uusien toimijoiden kanssa (Air-Baltic ym.) sekä tutkitaan suorien lentoyhteyksien avaamismahdollisuudet keskeisimmiltä markkina-alueilta Euroopasta.

5. Keskusten kehittäminen kasvuun

Toimenpiteet:

Kainuun matkailun yleinen kehittäminen nojautuu valtakunnallisen matkailustrategian linjauksen mukaisesti alueellisten matkailukeskusten kehittämiseen ja sitä kautta koko maakunnan matkailusektorin elinvoimaisuuden lisäämiseen. Keskeisinä toimenpiteinä ovat palvelujen kehittäminen matkailukeskuksissa pääasiallisesti verkostona, vastaamaan matkailijoiden entisestään monipuolistuvaa kysyntää.

Keskusten systemaattisen, kokonaisvaltaisen kehittämisen perustana on alueellinen Master Plan, johon keskeisten alueellisten toimijoiden yhteistoimin kootaan kehittämisen tahtotila, resurssit sekä vastuutahot. Master Plan –selvityksiä toteutetaan hankerahoituksen kautta jatkossa niille matkailualueilla Kainuussa, joiden kehitystoimintaa voidaan realistisesti ko. suunnitelmin johdonmukaistaa.

Vastuutaho:

Alueelliset matkailutoimijoiden yhteenliittymät (matkailuyhdistykset / yhtiöt), kunnat sekä Kainuun Etu Oy toiminnan aktivoijana.

6. Yhteistyön edelleen vahvistaminen

Toimenpiteet:

Alueellisten matkailutoimijoiden ja kehittämisorganisaatioiden tiivis yhteistyö on nyt ja tulevaisuudessa Kainuun matkailun kehittymisen edellytys. Matkailupalvelutuotteiden käyttäjä vaatii palveluilta monipuolisuutta sekä korkeaa laatua ja turvallisuutta. Tästä johtuen tuoteistamiseen tulee kiinnittää voimakkaasti huomiota. Tuoteistamiseen ja tuotekehitykseen on mahdollista saada tukea hankerahoituksen kautta, erityisesti yritysryhmän kyseessä ollen. Sama koskee myös yritysten yhteisiä markkinointitoimenpiteitä.

Julkisen rahoituksen saaminen yritysryhmähankkeille edellyttää ammattimaisen hankehallintoihin perehtyneen toimijan mukana oloa. Näin toimien periaate ”keskitytään olennaiseen” tuo vaikuttavuutta toimintaan - kukin toimija toimii omilla vahvuusalueillaan. Toimintakaudella 2011 – 2015 hyödynnetään alueen tarjoamat taloudelliset kehittämisresurssit (hankerahoitus). Yrityksiä kannustetaan innovoimaan ja tuomaan esiin hankkeistamistarpeita yritysryhmähankkeiden jalkauttamiseksi. Säännöllisesti koolle kutsutut matkailutoimijoille suunnatut foorumit, joilla keskustellaan laajalti toimialaa koskevista asioista, ovat hyvä mahdollisuus nostaa esiin yhteisiä kehitysprosesseja. Foorumeilla käsitellään ajankohtaisten toimialaa koskevien teemojen lisäksi alueellisten matkailukeskusten aktiviteetteja, yhteismarkkinointiin, koulutukseen, rahoitukseen ym. liittyviä yhteisiä teemoja. Foorumeilla toteutetaan myös jatkuvaa matkailustrategian päivitysprosessia.

Vastuutaho:

Kainuun Etu Oy matkailun alueellisena vastuorganisaationa kutsuu matkailutoimijat, rahoittajien edustajat sekä tutkimus- ja koulutusorganisaatioiden edustajat kautta maakunnan säännöllisiin foorumeihin (vähintään 2 x vuodessa). Foorumeiden teemoihin liittyen vastuutetaan tapauskohtaisesti muita alueen toimijoita sekä alueen ulkopuolisia asiantuntijoita kunkin foorumin käytännön toteutukseen.

7. Ydintuotteiden jalostaminen – teematuotteet

Toimenpiteet:

Kainuun alueellinen matkailumarkkinointi (erityisesti kansainvälinen) pohjautuu periaatteelltaan alueen markkinointiin teemapohjaisen tuote-/palvelulinjaston kautta. Sen vuoksi alueelle ominaisten ydintuotteiden jalostaminen vastaamaan vaativien asiakkaiden tarpeita on tärkeää. Kainuun matkailutoimijoita aktivoidaan asiakaslähtöiseen tuotteistamiseen ja yhteistoiminnassa, verkottuen, tuotettujen palvelupakettien kehittämiseen. Matkailutoimijoita aktivoidaan yritysryhmien yhteisiin kehittämishankkeisiin ja sitä kautta myös verkottumaan entistä tehokkaammin.

Geo-matkailu on uusi alue, jonka mahdollisuuksiin Kainuussa tartutaan toimenpidekaudella. Vuonna 2009 valmistuneen Geo-matkailun mahdollisuudet Kainuussa -esiselvityshankkeen suositusten mukaisesti kehittämishankkeita kohdennetaan seuraaviin alueisiin:

1. Geologinen ympäristökasvatus ja perusinfran rakentaminen
2. Korukivien hiomisen ja geologian harrastustoiminnan edistäminen Kainuussa
3. Geo -matkailutuotteiden sampo
4. Kivikouluja

Vastuutaho:

Matkailun tutkimus- ja tuotekehityshankkeiden sekä ennakointiin liittyvien koulutushankkeiden vastuutoimijoina ovat alueen oppilaitokset, erityisesti Kajaanin ammattikorkeakoulu ja Kainuun Ammattiopisto (KAO) sekä Kainuu ELY –keskus. Samoin Kainuun Etu Oy hankerahoituksen asiantuntijaorganisaationa on keskeisessä roolissa. Yritysten oma aktiivisuus T&K –asioissa on kuitenkin keskeistä koko tuotteistamisen onnistumisessa.

8. Osaaminen ja ammattimaisuus kunniaan

Toimenpiteet:

Menestyvien ja kilpailukykyisten matkailutuotteiden perustana on ammattimainen tuotteistus sekä ammattilaisten toteuttama palvelukokemus matkailupalvelun ostohetkestä asiakkaan kotiinlähtöön. Kertakauppoja ei tule tavoitella vaan paras asiakas on uudelleen palaava, tyytyväinen asiakas. Matkailuyrityksissä jatkuva, koko henkilöstön kattava osaamisen kehittäminen on tässä tavoitteessa keskeisellä sijalla. Osaamisen kehittämiseen tulee sisältyä kunkin henkilökohtaisen palveluosaamisen kehittäminen (myynti, asiakaspalvelu, kansainvälisyystaidot) sekä yrityksen laadun kehittäminen (laatujärjestelmät kokonaisuudessaan). Matkailuyritysten tavoitteena tulee olla, että kaikilla alueen yrityksillä tulee olla käytössään kansainväliseen standardiin pohjautuva, kullekin yritykselle soveltuva laatujärjestelmä. Laatujärjestelmien hankintaan ja käyttöönottoon kannustetaan yrityksiä ryhmänä, jolloin siirtyminen systemaattiseen laadun kehittämiseen on helpompaa ja kannustavampaa.

Vastuutaho:

Osaamista kehitetään yhteistyössä alueen yritysten ja kehittäjätahojen kanssa. Tavoitteena on matkailuyritysten kokonaisvaltainen liiketoimintaosaamisen lisääminen, jonka tulee sisältää erityisesti tuotteistuksen, laatuasioiden, markkinoinnin sekä kansainvälistymisvalmiuksien kehittämistä. Tämä toteutetaan kokonaisvaltaisena henkilöstön kehittämisen pro-

sesseina. Matkailuyritysten koulutushankkeiden keskeisimpiä vastuuorganisaatioita ovat oppilaitokset, Kainuussa erityisesti Kajaanin ammattikorkeakoulu ja Kainuun Ammattiopisto sekä Kainuun ELY –keskus. Samoin Kainuun Etu Oy hankerahoituksen asiantuntijaorganisaationa on keskeisessä roolissa. Matkailuyrityksen koko henkilöstön kattavat koulutukset tulee pohjautua toisaalta ennakointihankkeiden tuloksiin että yrityskentässä säännöllisin väliajoin toteutettuihin osaamistarvekartoituksiin. Yritysten oma aktiivisuus koulutuksiin hakeutumisessa on keskeistä koko kehitystyön onnistumisessa.